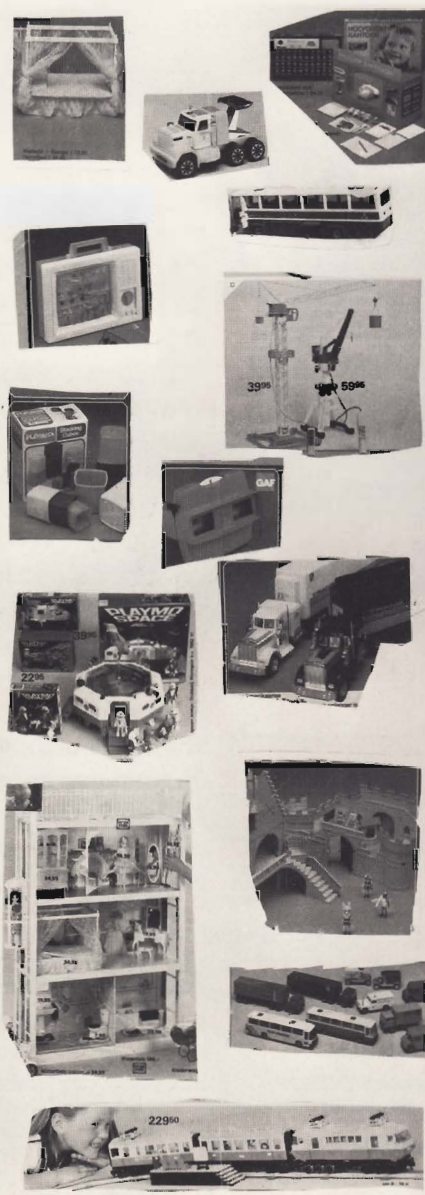

Hoe anderen het zien

De kinderen leren over de verschillende vormen van één onderwerp

Ronde vormen, hoekige vormen

onderwerp

speelgoed
techniek
kijken, vergelijken,
zoeken

Toelichting

Het gaat in deze kijkles om twee zaken. In de eerste plaats is het de bedoeling dat de kinderen gaan zien dat één onderwerp in vele gedaantes kan voorkomen. Dit is een voortzetting van de doelstellingen van de vorige les. Veelal zitten de kinderen snel vast aan één bepaalde manier van uitbeelden van een onderwerp. Een huis moet zó, een boom zó, of een kleuter komt trots

thuis met de mededeling: 'Ik 'kan' een heks'. Hij heeft zich dan waarschijnlijk van de leidster of van een prentenboek, één bepaalde oplossing eigen gemaakt. De opmerking van een ouder dat er zo veel verschillende heksen zijn maakt nauwelijks indruk! Het is dus erg belangrijk dat kinderen al vroeg het idee mee krijgen dat je één gegeven op zeer veel manieren kunt benaderen en dus uitbeelden.

In de tweede plaats gaat dit lesje over het herkennen van vormen-in-vormen. In een samengestelde vorm als bijvoorbeeld een speelgoedautootje zitten een aantal andere vormpjes, soms a. h. w. verstopt. Door de kinderen via gerichte vragen beter te laten kijken, ook naar onderdelen, krijgen ze meer oog voor vorm en detail. Vaak zijn vormen ook heel direct afgeleid van de grondvormen zoals die in les 1 expliciet naar voren zijn gekomen. Het terugvinden van deze grondvormen in de totaalvorm is dan ook een leerzaam spelletje.

Begeleiding

Voor deze les is materiaal nodig! Dit verzamelen de kinderen grotendeels zelf; ze zoeken afbeeldingen van speelgoed en eventueel mag ook elk kind een of twee speeltjes van zichzelf meenemen. De opdracht hiervoor moet wel zo duidelijk mogelijk gesteld worden: laat hen niet kiezen voor te kleine afbeeldingen en liefst voor plaatjes waar niet te veel op voorkomt. De onderwerpen kunnen dan makkelijker worden uitgeknipt.

Alle materiaal wordt uitgelegd en eerst eens globaal bekeken. Met de oudere kinderen proberen we nu d.m.v. tegenstellingen het materiaal te ordenen. Voor de jongeren zal dit wel té moeilijk zijn; zij zitten vaak nog té vast aan het onderwerp zelf. Waarschijnlijk kunnen de meeste kleuters bijvoorbeeld nog niet ronde poppen en ronde auto's apart leggen van vierkante (hoekige) poppen en auto's. Zij blijven vast zitten aan poppen bij poppen en auto's bij auto's. (De leerkracht probeert natuurlijk zelf of het hier gestelde opgaat voor zijn klas.)

Tegenstellingen waarop gesorteerd kan worden, zijn naast de al genoemde (rond t.o.v. hoekig) b.v. eenvoudig tegenover gecompliceerd, ouderwets – modern, plomp – sierlijk, kaal – druk bewerkt (versierd), ruw – glad. Een tweede manier (die zeker ook voor de jongste kinderen geschikt is) gaat over het herkennen (en benoemen) van vormen. Enerzijds m.b.t. de totaalvorm, anderzijds m.b.t. de vormen in de vormen. Op verschillende manieren 'dwingen' we de kinderen tot nauwgezet kijken. Wie wijst in deze plaatjes en speeltjes bijvoorbeeld 3 rondjes aan (niet alleen wielen!)? Wie ziet vierkanten? etc. Andersom kan ook. De leerkracht laat een vormpje zien (of tekent er een op het bord) en vraagt die vorm op te zoeken in het illustratiemateriaal. Zo kunnen ook minder bekende vormpjes aan bod komen.

Andere opdracht

Het spelen van het kim-spel. Onder een doek liggen allerlei vormpjes. Doek even weg, kinderen kijken goed, doek er weer over en dan vragen stellen over de vorm van de dingen onder de doek. Dingen veranderen, verwisselen en de procedure herhalen.
